

2019 NYARÁNAK IDŐJÁRÁSA WEATHER OF SUMMER 2019

Bíróné Kircsi Andrea

Országos Meteorológiai Szolgálat, H-1525 Budapest, Pf. 38., kircsi.a@met.hu

Összefoglalás: A 2019. évi nyár is a szokásosnál melegebben alakult, az évszak középhőmérséklete 22,3 °C-nak adódott, ami 2,1 °C-kal haladja meg az 1981–2010-es átlagot, ezzel 1901 óta a 2. legmelegebb nyár volt. Országosan 13 napon fordult elő 25 °C feletti napi középhőmérséklet, Az év első hóhullámát június közepén tapasztaltuk, a következőt augusztus 10–12-én. Országos átlagban 2 forró nap ($T_{\max} \geq 35$ °C) fordult elő, mely megegyezett a sokévi átlaggal. A háromhavi csapadékmennyiség országos átlagban 178 mm volt, mintegy 11%-kal kevesebb az 1981–2010-es normálnál. Az egész évszakban gyakoriak voltak a károsító felhőszakadások, jégesők. A legtöbb felhőszakadás június 16 és 23 között, valamint július végén, augusztus 1 és 13-án alakult ki. Az évszak napi csapadékrekordját (154,9 mm) Terpesen mértük. A nyári csapadékösszeg maximuma 432,7 mm volt, mely a Bükk keleti előterében található Varbó állomáson adódott, míg a legalacsonyabb évszakos csapadékmennyiséget (60,4 mm) a Hanságban fekvő Bősárkány állomáson regisztráltuk.

Június 3,6 °C-kal volt melegebb az 1981–2010-es átlagnál. Az országos átlagban 22,6 °C havi közép a legmelegebb június 1901 óta. A hónap minden napján magasabb hőmérséklet uralkodott, mint a sokévi átlag. Az első hóhullám, június 12–16 között volt. Június 15-én Budakalászon (35,8 °C), míg június 16-án Kiskunhalason (35,7 °C) dőlt meg a napi csúcshőmérséklet. Az utolsó dekádban uralomra jutó anticiklon egy rövid, de igen intenzív hóhullámot okozott június 25–27 között. 26 °C-ot is meghaladó napi átlagok 6–7 fokkal melegebbek a szokásosnál. Mind a nyári, mind a hőségnapok száma (11 és 7) több, mint az 1981–2010-es normálérték.

A hónap során mért legmagasabb hőmérséklet:

36,4 °C, Zagyarékas (Jász-Nagykun-Szolnok m.), június 27.

A hónap során mért legalacsonyabb hőmérséklet:

5,8 °C, Zabar (Nógrád megye), június 10.

A júniusi csapadékösszeg országos átlagban 71,4 mm-t tett ki, amely közel megegyezik a sokévi átlaggal (97%-a). Igen jelentős területi különbségek mutatkoztak: az Ipoly mentén és a Kisalföldön alig 20 mm érkezett, míg az északkeleti országrészben a lehulló csapadék helyenként megközelítette a 200 mm-t. Különösen csapadékos időjárás jellemezte a Bükk-

hegység környezetét. Napi csapadékrekordot döntött Rakamaz (144,4 mm, június 16.) és Fonyód (117,8 mm, június 19.).

A hónap legnagyobb csapadékösszege:

248,8 mm, Terpes (Heves megye)

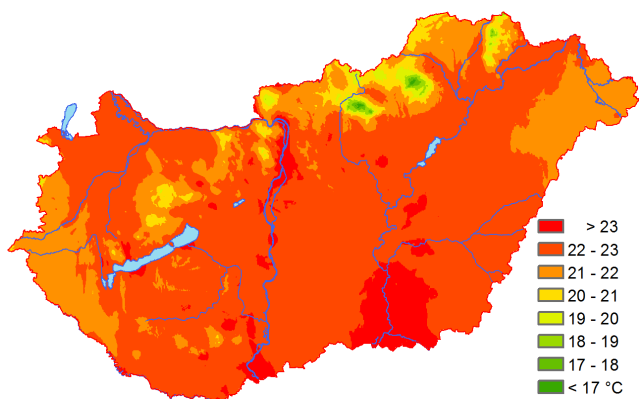
A hónap legkisebb csapadékösszege:

5,2 mm, Tésa (Pest megye)

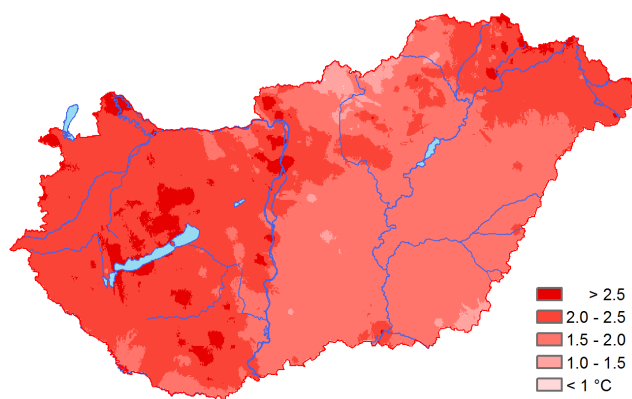
24 óra alatt lehullott maximális csapadék:

154,9 mm, Terpes (Heves megye), június 23.

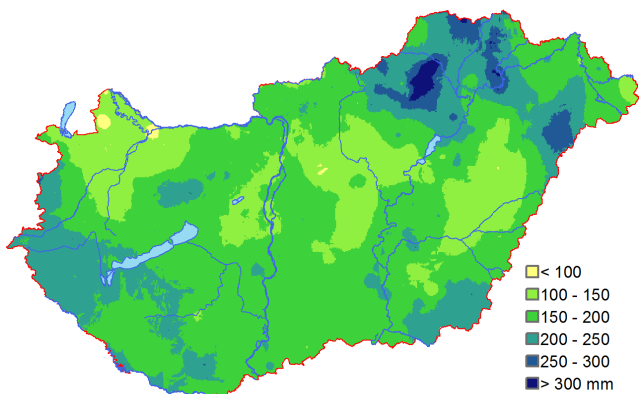
Július mindössze 0,4 °C-kal volt melegebb az 1981–2010-es átlagnál. Az országos 21,6 °C-os júliusi közép úgy alakult, hogy a Dunától keletre a szokásosnál inkább hűvösebb, míg a Dunántúlon az átlagosnál melegebb volt. A legmelegebb területek ezúttal északnyugaton, a Fertő-tó térségében, a főváros környezetében és az Alföld középső-déli tájain fordultak elő. A legmelegebb időszak a hónap első napjai voltak, majd hosszabb hűvösebb periódus következett. Országos átlagban a leghűvösebb július 10–14 között volt, közel 3 °C-kal a sokévi átlag alatt. A fagyzugos Zabaron két napon is megdőlt a minimumhőmérséklet napi rekordja: július 10-én és 12-én a legalacsonyabb hőmérséklet 4 °C alatt maradt. Az utolsó dekádban újra emelkedett a napi közép, amikor Nyugat-Európát afrikai eredetű forró légtömegek árasztották el.

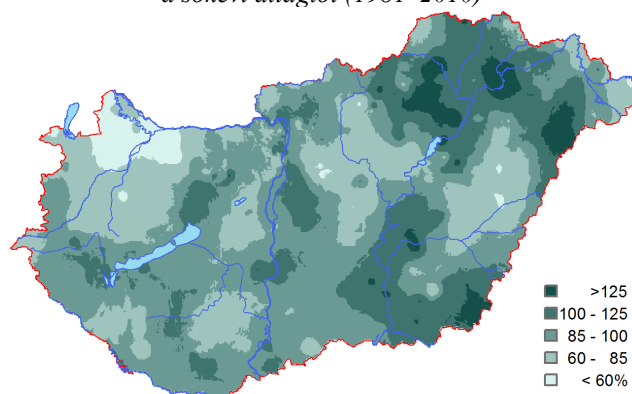
1. ábra: A 2019-es nyár középhőmérséklete (°C)

2. ábra: A 2019-es nyár középhőmérsékletének eltérése (°C) a sokévi átlagtól (1981–2010)

3. ábra: A 2019-es nyár csapadékösszege (mm)

4. ábra: A 2019-es nyár csapadékösszege a sokévi (1981–2010-es) átlag százalékos (%) arányában kifejezve

A hónap során mért legmagasabb hőmérséklet:

37,5 °C, Tiszaalpár (Bács-Kiskun megye), július 1.

A hónap során mért legalacsonyabb hőmérséklet:

3,5 °C, Zabar (Nógrád megye), július 10.

A júliusi csapadékösszeg országos átlagban 63,4 mm volt, a sokévi átlagnál csupán 1%-kal kevesebb. Júliusban a Kisalföldön érkezett kevés csapadék, a havi összeg 20 mm alatt maradt. A heves zivatarok, felhőszakadások miatt számos állomáson jegyeztünk fel 100 mm feletti havi csapadékot. Jelentős mennyiség július 7-én, július 27–28-án és 31-én hullott. 17 állomáson volt legalább egy olyan nap, amikor a napi összeg meghaladta az 50 mm-t. Július 7-én a Dunántúlon, míg 26-án, majd 27-én egy tőlünk északra haladó magassági hidegfront hatására jöttek létre pusztító viharok, főleg a Nyírségben. Július 28-án egy markáns mediterrán ciklon hatására létrejövő zivatarok hoztak özönvízzerű esőt országszerte. Kunmadarason 28-án délután 40 ms^{-1} (144 km/h) erősségű szellőkést mért az automata. A hónap utolsó napján labilis légtömegek biztosítottak lokálisan kedvező körülményeket záporok kialakulásának.

A hónap legnagyobb csapadékösszege:

158,5 mm, Bátorliget (Szabolcs-Szatmár-Bereg megye)

A hónap legkisebb csapadékösszege:

12,8 mm, Hegyeshalom (Győr-Moson-Sopron megye)

24 óra alatt lehullott maximális csapadék:

111,2 mm, Bátorliget (Szabolcs-Szatmár-Bereg m.), július 27.

Augusztus 2,2 °C-kal volt melegebb a sokévi átlagnál. A 22,7 °C-os országos havi közép a 7. legmelegebb 1901 óta. Az egész országban melegebb volt a szokásosnál, a legnagyobb eltérést Budapest és a Dél-Alföld mellett főként a hegységeink-

ben tapasztaltuk. A hónap elején változékony időjárás uralkodott, majd délnyugati irányból egyre melegebb légtömegek érkeztek, s elkezdődött az év legmelegebb periódusa. A legmelegebb augusztus 12-én volt. A kánikulának egy érkező frontrendszer vetett véget, mely után néhány napig az átlagosnál hűvösebb időjárás volt. Az utolsó dekádban egészen a hónap végéig kitartó meleg, nyári időjárás uralkodott. Ekkor a napi átlag 5–6 °C-kal a normál felett volt.

A hónap során mért legmagasabb hőmérséklet:

38,0 °C, Derekegyház Kéktó (Csongrád megye), augusztus 12.

A hónap során mért legalacsonyabb hőmérséklet:

6,8 °C, Nyírlugos (Szabolcs-Szatmár-Bereg m.), augusztus 16.

Az augusztus száraz időjárású volt, jelentős területi különbségekkel. A havi csapadék országos átlagban 43,2 mm volt, a sokévi átlag 69%-a. A Tisza vonalától keletre, különösen Békés és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében alig esett eső. Ugyanakkor a Bükk és a Cserehát térségében a lehulló csapadék mennyisége megközelítette, vagy jóval meghaladta a 100 mm-t. A havi csapadék jelentős része augusztus 1-jén és 13-án hullott, sok helyen a szokásos havi érték többszöröse. Ezen a napon számos településen pusztított felhőszakadás és jégeső. A hónap végére újra csapadékmentessé vált az időjárás.

A hónap legnagyobb csapadékösszege:

171,0 mm, Szőlősdárdó (Borsod-Abaúj-Zemplén megye)

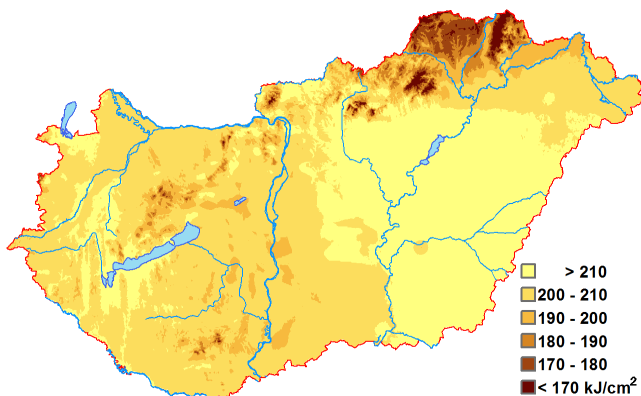
A hónap legkisebb csapadékösszege:

3,1 mm, Kondoros (Békés megye),

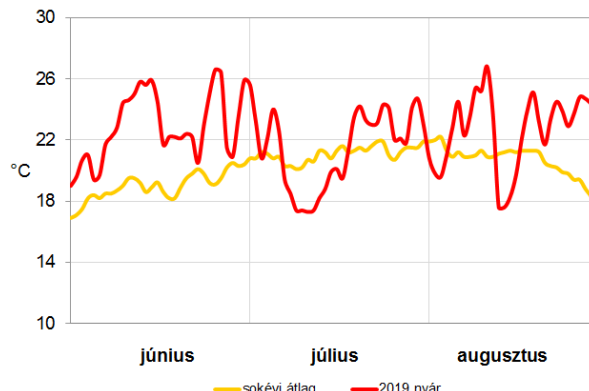
Fehérgyarmat (Szabolcs-Szatmár-Bereg megye)

24 óra alatt lehullott maximális csapadék:

126,1 mm, Varbó (Borsod-Abaúj-Zemplén m.), augusztus 13.

5. ábra: A 2019-es nyár globálsugárzás összege (kJ/cm^2)

6. ábra: A 2019 évi nyár napi középhőmérsékletei és az 1981–2010-es sokévi átlag ($^{\circ}\text{C}$)

2019. nyár időjárási adatainak összesítője

Állomás	Napsütés, óra		Sugárzás, kJcm^{-2}	Hőmérséklet, $^{\circ}\text{C}$						Csapadék, mm			Szél ($f_x \geq 15 \text{ ms}^{-1}$)
	évszak összes	eltérés		évszak összes	évszak közép	eltérés	max	napja	min	napja	évszak összes	átlag %- ában	
Szombathely	879	142	205	21,9	2,3	34,6	07.01	8,7	07.11	222	99	18	3
Nagykanizsa			209	21,6	2,1	34,5	07.01	7,4	07.11	216	89	19	2
Pér			210	22,4		35,1	08.10	7,4	07.11	104	57	14	10
Siófok			209	23,8	2,5	35,5	07.01	13,6	08.15	166	95	19	11
Pécs	957	131	212	22,8	2,2	34,0	07.01	12,6	07.11	265	128	22	7
Budapest	966	136	206	23,3	2,3	35,0	08.12	11,3	07.11	201	113	13	1
Miskolc	945	172	198	22,2	2,2	36,0	06.27	9,5	07.12	246	112	22	2
Kékestető	856	84	201	17,3	2,3	26,6	06.16	8,0	08.14	213	81	22	5
Szolnok			218	22,9	1,8	35,6	08.12	9,5	07.12	188	103	18	3
Szeged	982	159	213	23,0	2,1	36,9	08.12	8,1	07.11	170	94	18	2
Nyíregyháza			214	22,2	2,2	34,9	08.12	8,5	07.12	164	92	20	11
Debrecen	1032	206	209	22,7	2,3	35,3	08.12	7,9	07.12	123	69	18	4
Békéscsaba			220	22,5	1,8	35,1	07.02	8,6	07.12	184	99	22	8

